

Spolu

(Vize sboru)

Dobrý den, dnes bych se chtěl zamyslet nad tím, co vlastně znamená být spolu jako křesťané. Chce vůbec po nás Bůh, abychom byli spolu? Nebo je v pořádku, když si někdo vystačí sám? A pokud ne, proč vlastně? Poprosím na začátek o požehnání:

...

Na začátek přečtu text, na který se podíváme asi nejvíce. Je to z dopisu napsaný církvi do Korintu, kde apoštol Pavel píše na místo, kde církev založil, a má o ní starosti. Ty starosti má proto, protože tam vidí nejednotu, sbor se rozděluje dle osobností. To vede ke sporům, a ty jsou provázené morální nebo skoro by se dalo říci mravnostním úpadkem, což přirozeně dopadá na všechny. Na místě jsou problémy při shromážděních a také se tam řeší, co vlastně znamená svoboda. Možná právě proto vše v tomto dopise najdeme jednu z nejcitovanějších pasáží z Bible ohledně lásky. A této pasáži předchází kapitola, která se pokouší vysvětlit to, jak a proč jsou v církvi lidé různí ohledně svého obdarování, protože i duchovní dary byly zdrojem určitého napětí, kvůli tomu, jak se každý snažil svůj dar prosadit i během bohoslužeb. Přečtěme si tedy tento text:

1. Korintským 12,12 Neboť jako tělo je jedno, ač má mnoho údů, a všechny údy jednoho těla, ačkoli je jich mnoho, jsou jedno tělo, tak i Kristus. *13* Neboť v jednom Duchu jsme my všichni byli pokřtěni v jedno tělo, ať Židé nebo Řekové, ať otroci nebo svobodní, a všichni jsme z jednoho Ducha dostali napít. *14* Vždyť také tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů. *15* Kdyby noha řekla: „Protože nejsem ruka, nepatřím k tělu“, nepatří snad proto k tomu tělu? *16* A kdyby řeklo ucho: „Protože nejsem oko, nepatřím k tělu“, nepatří snad proto k tělu? *17* Kdyby celé tělo bylo jen oko, kde by byl sluch? Kdyby celé tělo bylo jen ucho, kde by byl čich? *18* Ale Bůh umístil údy: každý z nich v těle umístil tak, jak chtěl. *19* Kdyby bylo všechno jedním údem, kde by bylo tělo? *20* Je mnoho údů, ale jedno tělo. *21* Oko však nemůže říci ruce: „Nepotřebuji tě,“ ani hlava nemůže říci nohám: „Nepotřebuji vás.“ *22* Naopak ty údy těla, které se zdají být slabší, jsou nezbytné. *23* A části těla, které pokládáme za méně čestné, obklopujeme zvláštní ctí a našim neslušným částem dáváme tím větší slušnost, *24* což naše slušné údy nepotřebují. Ale Bůh sestavil tělo tak, že tomu potřebnému dal zvláštní čest, *25* aby v těle nebyla roztržka, ale aby údy navzájem o sebe stejně pečovaly. *26* A když jeden úd trpí, trpí spolu s ním všechny údy; a když je jeden úd oslavován, radují se všechny údy spolu s ním. *27* Vy jste tělo Kristovo a jednotlivě jste jeho údy.

Pojďme se na to podívat postupně:

1. Korintským 12,12 Neboť jako tělo je jedno, ač má mnoho údů, a všechny údy jednoho těla, ačkoli je jich mnoho, jsou jedno tělo, tak i Kristus.

Je tu paralela církve s lidským tělem. Jakkoliv je pravda, že církev tvoří všichni křesťané po celé zemi a napříč dějinami, přemýšlejme o tom v souvislosti s naším sborem. Koneckonců i Pavel toto psal pro konkrétní sbor. A tak když řeknu církev, mám dnes na mysli konkrétně náš sbor Církve bratrské v Kladně.

Naše lidské tělo se skládá z mnoha částí, každá část je jiná, k něčemu slouží, a dohromady tvoří jedno tělo. Stejně tak náš sbor se skládá z mnoha lidí, každý z nás je jiný a dohromady tvoříme jeden sbor. Zajímavý je závěr tohoto verše – asi bychom čekali zakončení třeba „údy jsou jedno tělo, tak i církev“. Protože se bavíme o paralele církve jako těla a o věřících jako o údech. Ale ono tam je „údy jsou jedno tělo, tak i Kristus“. Pavel tu staví Ježíše Krista jako celek těla. Je to mnohem více, než říci třeba „tělo Kristovo“ nebo „církev Kristova“. Čteme tu v podstatě, že Kristus není jen hlava nad tělem, ale že je prostě přítomen v těle.

Asi znáte příběh obrácení apoštola Pavla. Pavel pronásledoval křesťany a když ho Ježíš zastavil, tak se ho ptal „proč mě pronásleduješ?“. Neptal se ho „proč pronásleduješ křesťany“, i když Pavel pronásledoval křesťany, a ne Ježíše. Prostě mezi Ježíšem a jeho lidem existuje velmi těsná jednota, a i zde to vidíme jasně. Z čeho ta jednota plyne? To vidíme hned v dalším verši:

1. Korintským 12,13 Neboť v jednom Duchu jsme my všichni byli pokřtěni v jedno tělo, ať Židé nebo Řekové, ať otroci nebo svobodní, a všichni jsme z jednoho Ducha dostali napít.

Jednota křesťanů pro jejich funkci v jednom těle není něco, co se musí vytvořit. Je to něco, co už existuje, protože je jeden Duch Svatý. Ať už pocházíme odkudkoliv – to je to „ať Židé nebo Řekové, ať otroci nebo svobodní“, v Duchu jsme jedno. Já to chápu tak, že jednotu už máme, jejím zdrojem je Duch svatý, který nás do jednoho těla spojuje, a že tato jednota překračuje všechny rozdíly – týkající se původu, postavení, sociální situace a podobně. Na nás je jen tuto jednotu žít.

Jednota samozřejmě znamená i to, že nebudeme sólisté, kteří další nepotřebují.

1. Korintským 12,14 Vždyť také tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů.

Takže pokud si někdo myslí, že si sám vystačí jako církev, že jako úd sám může tvořit celé tělo – tak já tu celkem jasně vidím, že to tak zamýšlené není. Když se ale vrátíme k jednotě v těle, můžeme dojít ke dvěma problémům na opačných stranách. První je pocit méněcennosti. A o tom čteme:

1. Korintským 12,15 Kdyby noha řekla: „Protože nejsem ruka, nepatřím k tělu“, nepatří snad proto k tomu tělu? *16* A kdyby řeklo ucho: „Protože nejsem oko, nepatřím k tělu“, nepatří

snad proto k tělu? 17Kdyby celé tělo bylo jen oko, kde by byl sluch? Kdyby celé tělo bylo jen ucho, kde by byl čich? 18Ale Bůh umístil údy: každý z nich v těle umístil tak, jak chtěl. 19Kdyby bylo všechno jedním údem, kde by bylo tělo? 20Je mnoho údů, ale jedno tělo.

Našel jsem, že tyto zmíněné části těla měly svůj význam. V antickém světě noha symbolizovala něco nejméně čistého, něco, co symbolizovalo nízké postavení. Oproti tomu ruka symbolizovala jednání, symbolizovala moc něco udělat. A tak tady je příklad – když si noha řekne, já jsem celá nečistá a nízkého postavení, nejsem jako ruka, která má moc něco udělat, a tak jsem vlastně zbytečná. Do těla nepatřím. Když o tom přemýšlíme v kontextu těla, je nám jasné, že je takové uvažování nesmysl. A podobně je to u ucha a oka – oko bylo spojované s poznáním, vedením a orientací, pro tehdejší filozofy byl zrak nejvyšší smysl. Oproti tomu ucho bylo vnímané jako orgán, který jen přijímá – který naslouchá a je tomu poslušný. I u židů slyšet znamenalo také uposlechnout. Prostě ucho poslouchá, tak je níže, a oko vidí a rozumí, a tak je výše. Ale opět – z hlediska těla jako celku to nedává smysl, i proto tu čteme, že ucho si nemá říkat, že když není oko, tak do těla nepatří.

Myslím, že paralela k církvi je zřejmá. Kdyby si někdo říkal – já jsem někde v pozadí, nestojím třeba ve chválách, a tak vlastně do církve tak úplně nepatřím – tak už asi chápeme, že to nedává smysl. Prostě i kdyby se někdo cítil, že jeho obdarování a jeho služba v církvi je malinkatá a méně viditelná než u někoho, s kým se dle tohoto textu trochu nesmyslně porovnává, tak snad začíná rozumět, že to tak vůbec není. Že i ten, s kým se srovnává, naopak jeho obdarování a službu potřebuje. A opět je tu zopakované – asi je to velmi důležité nejen pro Korint, ale i pro nás – že jeden úd nemůže tvořit tělo, a že je mnoho údů, ale jen jedno tělo. A že tedy jeden křesťan bez dalších nemůže tvořit církev a že církev je tvořená více věřícími.

Naproti méněcennosti může stát pocit nadřazenosti. I s tímto text pracuje, čtěme dále:

1. Korintským 12,21Oko však nemůže říci ruce: ‚Nepotřebuji tě,‘ ani hlava nemůže říci nohám: ‚Nepotřebuji vás.‘

Asi už nemusím moc opakovat vysvětlení toho, jak tehdejší lidé vnímali jednotlivé části těla. Prostě oko bylo něco, co bylo na vrcholu zejména u vzdělaných lidí. Jenže oko bez vykonavatele, tedy bez ruky, bylo neúplné. Podobně hlava, která nese rozhodování, poznání a vedení, nemůže říci nohám, které „jen“ nesou, že nejsou potřeba. A v Korintu tato situace byla reálná – lidé, kteří vnímali, že mají určité duchovní dary, to dávali dalším kolem sebe pořádně pocítit a vyvyšovali se na ty, kteří měli obdarování jiné. A přesně před tím tu Pavel varuje – ne, nejste důležitější, jen máte jiné obdarování. Potřebujete další, i když, a nebo spíše právě proto, že mají obdarování jiné a tím pádem i jinou službu. A Pavel jde ještě mnohem dále:

1. Korintským 12,22Naopak ty údy těla, které se zdají být slabší, jsou nezbytné.

Našel jsem, že to slovo nezbytné v řečtině znamená naprosto nutné pro existenci. Pavel tak hierarchii úplně obrací. Máme si tak uvědomit, že jsou v těle orgány, které nejsou vidět, orgány, které vypadají slabě, ale bez nich tělo okamžitě zemře. Bavili jsme se tu o ruce, noze, oku, uchu – vše potřebujeme, a když něco z toho nebudeme mít, bude naše tělo velmi oslabené. Ale přežije. Ale jsou jiné neviditelné orgány, bez kterých by nastala okamžitá smrt. Stejně tak ve sboru často ty nejdůležitější služby nejsou ty, které jsou nejvíce viditelné. Ale ani tady Pavel nekončí a jde ještě dále:

1. Korintským 12,23A části těla, které pokládáme za méně čestné, obklopujeme zvláštní ctí a našim neslušným částem dáváme tím větší slušnost, 24což naše slušné údy nepotřebují. Ale Bůh sestavil tělo tak, že tomu potřebnému dal zvláštní čest, 25aby v těle nebyla roztržka, ale aby údy navzájem o sebe stejně pečovaly.

Pavel tu mluví otevřeně o částech těla, které zakrýváme. Ale právě tyto části dostávají nakonec tímto zakrýváním největší péči a ochranu. Když to řeknu naprosto konkrétně – jak v běžném dni zakrýváme ruku? Ano, máme bundu, v zimě si vezmeme rukavice, ale to je asi tak vše. Oproti tomu co třeba naše vylučovací soustava? Cokoliv s tím spojeného nepokládáme za slušné, moc o tom nemluvíme a související věci skrýváme, nicméně bez čeho bychom se obešli spíše? Je zajímavé, že třeba Židé mají modlitbu po použití toalety, kde děkují za tělesné otvory a jejich funkčnost. Uvědomují si, že lidské tělo je zázračně uspořádané, že jeho správné fungování není samozřejmé, a že i ty nezákladnější tělesné funkce jsou důvodem k vděčnosti Bohu.

A tak ať už si tento text přebereme jakkoliv, čteme tu závěrem, že tělo sestavil Bůh tak, aby jednotlivé části o sebe navzájem pečovaly. Jako třeba ruka oblékne citlivou část, jako oko upozorní na překážku, aby se tělo nepraštilo, jako nohy umožní přesunout se do bezpečí, jako srdce způsobuje výživu úplně celého těla – stejně tak bychom to měli vnímat v církvi. Nemá mezi námi být roztržka, a už vůbec ne kvůli naší rozdílnosti, ale máme si navzájem sloužit – tedy dělat to, k čemu máme povolání a obdarování, pracovat ve službě, ve které jsme postaveni, aby mohla celá církev prospívat společně jako jeden celek.

Ta solidarita má být až extrémní, ale přesto – takto přece tělo funguje. Když čteme

1. Korintským 12,26A když jeden úd trpí, trpí spolu s ním všechny údy; a když je jeden úd oslavován, radují se všechny údy spolu s ním.

je nám to opět zřejmé v těle – třeba když máme zánět v zubu, tak celé tělo trpí, nemůže spát, nemůže se ani najíst, prostě trpí úplně vše. A naopak, představme si běžce, který vyhrál závod – oslavuje se celé tělo, ne jen nohy, které běžely, ale i plíce, které dýchaly, srdce, které pumpovalo krev, oči, které sledovaly cestu a tak dále. Podobně když máme hezké chvály, tak se oslavovat může celé tělo – ne jen člověk, který zpívá, ale třeba i někdo kdo hraje na méně výrazný nástroj,

někdo, kdo zvučí, někdo, kdo se modlí, někdo, kdo připraví plno praktických věcí kolem, třeba i to, že tu můžeme sedět v teple a suchu a že jsme sem přišli hezkou zahradou, a také lidé, kteří vytvářejí dobré vztahy – prostě je to radost celého sboru, je to práce celého těla.

Poslední verš z dnešního úseku hovoří o identitě:

1. Korintským 12,27 Vy jste tělo Kristovo a jednotlivě jste jeho údy.

Tedy to, že fungujeme jako jedno tělo, jako církve dohromady, není jen nějaký lidsky vypůsobený ideál nebo poetický obraz. Je to reálná identita, nejsme jen skupina lidí s podobnou vírou, ale jsme organismus spojený s Ježíšem Kristem. Platí to pro všechny, kdo s Ježíšem žijí a pokud je tu někdo, kdo si tím není úplně jistý, tak třeba právě dnes je ten správný okamžik připojit se k tomuto organismu. Už na začátku jsme četli, že člověk vstupuje do tohoto těla skrze Ducha. Ježíš udělal vše pro to, abychom s ním mohli mít vztah, a to vztah mnohem hlubší než jen možnost si popovídat. Je to vztah, kde jsme vlastně s Bohem spojení, kde Bůh jako Duch svatý může žít v nás. Ježíš nás skrze svou oběť na kříži očišťuje od hříchu, který nám stojí v cestě k Bohu, a na nás je jen rozhodnutí, jestli chceme tuto očistu přijmout nebo ne. Pokud jí přijmeme, stáváme se automaticky součástí Kristova těla, jak si tu o něm dnes povídáme.

A proč si o této pasáži dnes vlastně povídáme? Už několikrát jste měli možnost si všimnout formování motta našeho sboru, jakožto něčeho, co nejen chceme naplňovat, ale také vnímáme, že to nějakým způsobem už náš sbor charakterizuje. To motto zní „spolu následovat, spolu růst, spolu pomáhat“, tedy spolu následovat Boha ve všech jeho osobách, spolu růst do plnosti Ježíše Krista, a to zejména v nesení ovoce Ducha svatého, a také spolu pomáhat ve smyslu, že jsme tu jeden pro druhého, že misie a evangelizace je především láska. Ono „spolu následovat, spolu růst, spolu pomáhat“ je vize, kde zároveň vnímáme, že se nám to ne vždy daří, ale kde také vnímáme, že právě toto chceme naplňovat.

[S] Dnes se soustředíme jen na slovo spolu. Z textu, který jsme si četli, pro nás vyplývají minimálně následující tři důležité věci.

První je ta, že každý člověk ve sboru je potřebný. Nikdo není navíc, neexistují zde nepotřební lidé. Četli jsme to dvakrát – že Bůh umístil údy tak jak chtěl, a že části, které se zdají slabé, jsou nezbytné. Často máme tendenci vnímat jen viditelné služby – kazatel, hudebníci, vedoucí a podobně. Ale Pavel tu upozorňuje, že nejdůležitější jsou ti, kdo nejsou vidět – třeba ti, kdo se modlí, kdo vytvářejí vztahy, kdo nesou břemena druhých, kdo přinášejí pokoj. Prostě dobrý sbor není takový, kde je plno aktivních lidí, ale takový, kde každý ví, že je součástí těla. Prostě máme být spolu a jen tak můžeme naplnit dnešní text.

Druhá myšlenka je ta, že skutečná jednota znamená sdílený život – jak jsme si četli, že když trpí část těla, tak trpí i další části, a když je jedna část oslavovaná, tak se radují i další části. To je

mnohem více, než že jsme členové organizace, která se schází v neděli v tomto sále. Sdílený život znamená nesení bolestí, sdílení radostí, prostě nejde jen o shromáždění, ale o společenství. Jinak řečeno, bez vztahů a provázanosti nemůže církev fungovat. A tak je pro nás výzva – žijeme doopravdy spolu, známe se dost na to, abychom spolu mohli trpět nebo se spolu radovat?

A třetí věc, kterou jsme si připomínali, je ta, že rozmanitost není problém, ale záměr, a to dokonce Boží záměr. Není to náhoda – četli jsme, že Bůh umístil údy tak, jak chtěl. To znamená, že naše rozdílnost není něco, co musíme tolerovat a navzájem své odlišnosti snášet. Ne, znamená to, že to je Boží záměr. Ono i když si vezmeme jen základní rozdíl mezi mužem a ženou – svět se snaží tento rozdíl setřít a říct, že tam žádný rozdíl není. Ale myslím si, že každý, kdo je zde v manželství, je rád, že se může s tím druhým tak rozdílným doplňovat. Satanu jde právě o to, abychom byli jen beztvará univerzální šedá hmota. Ale Boží záměr je naopak to, že jsme každý jedinečný včetně našich vlastností a obdarování, a jen díky tomu se můžeme vzájemně doplňovat a potřebujeme se navzájem. Prostě rozmanitost darů a zapojení není problém, ale naopak je to překvapivě Boží řešení proti rozdělení – protože se navzájem potřebujeme. Rozdílnost může být různá – na začátku jsme četli Židé i Řekové, otroci i svobodní, ale stejně tak můžeme pokračovat třeba rozdílností v osobnostech, v darech, v životní situaci, v generaci, v sociálním zázemí a tak dále. Zdravý sbor není ten, kde jsou všichni stejní, ale tam, kde odlišní lidé tvoří jedno tělo.

Snad se mi tak podařilo aspoň nějak zdůraznit, že potřebujeme jako církev být spolu. Že být spolu přináší dobré věci, je to nakonec pro nás dobré. Ale mnohem důležitější důvod je ten, že je to Boží záměr, že On to takto naplánoval. Problémem není ani rozmanitost či rozdílnost – ta je naopak chtěná – ani slabost, ta může nastat z různých důvodů. Problémem je nezávislost – když si jako třeba to oko v příkladu v našem textu začne někdo říkat – já sbor nepotřebuji. Pavel v tom textu řeší právě problém odmítnutí vzájemné závislosti, což bylo i dle dalších částí tohoto dopisu to, co v Korintu přerostlo únosnou mez. Naopak, zdravé tělo je takové, kde si každý uvědomuje, že potřebuje ostatní. Paradoxně síla sboru není v silných jednotlivcích, ale v propojených částech, které spolu spolupracují, sdílejí svůj život a spolupracují.

Shrňme si navzájem tři myšlenky, které jsem tu zmiňoval:

- Každý je potřebný, nikdo není zbytečný. A často právě když třeba onemocní někdo, kdo vypadal jako nevýrazný, můžeme trpět nejvíce.
- Jednota znamená sdílený život. Pokud navzájem neseme radosti i bolesti, naplňujeme tak Boží záměr církve jako jednoho těla. Když jeden trpí, nemohou to všichni kolem ignorovat a naopak, když jeden prožívá radost, patří tato radost celému tělu.
- Rozmanitost je Boží záměr, ne problém k odstranění. Tělo funguje právě proto, že **není** složené z jedné části. Bůh dává různé dary a role, aby se lidé navzájem doplňovali.

Z obrazu lidského těla jako církve si můžeme odnést jednoduchou, ale důležitou věc: Bůh nás nepovolal k tomu, abychom šli ve své víře sami za sebe. Řekli jsme si, proč k sobě patříme, že se navzájem potřebujeme, a že sdílíme jeden život – ten, který nám dal Bůh. Ano, přijít k Bohu musíme každý sám za sebe a náš vztah k Bohu je náš osobní, ale jak jsme si dnes ukázali, křesťanská víra není jen osobní věc, kde bychom si vystačili sami. Je to cesta, kterou jdeme spolu s dalšími. Nelze jí žít osamoceně. A jen pokud po této cestě půjdeme spolu, bude mezi námi vidět Ježíš Kristus.

(modlitba)